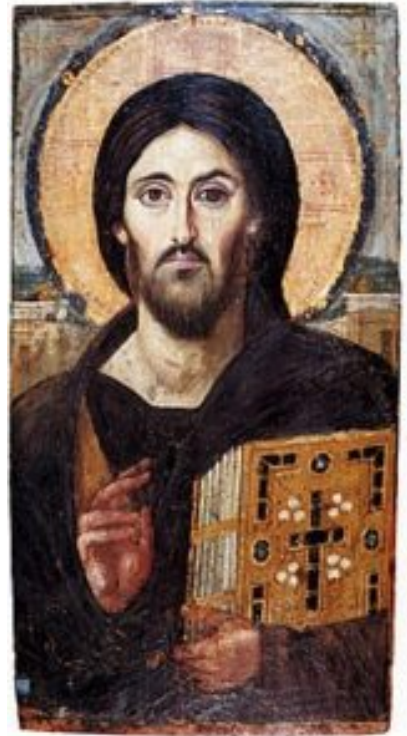

Ήταν ο Ιησούς Έλληνας φιλόσοφος;

Σε μία έρευνα δεν υπάρχει τίποτα το προφανές. Πρέπει όλα να διερευνώνται και όλα να στοιχειοθετούνται με αποδείξεις και τεκμήρια. Έτσι λοιπόν, στο παρόν άρθρο, θα εξεταστεί εάν ο Ιησούς ήταν Έλληνας φιλόσοφος, όσο και αν είναι προφανές το αντίθετο. Αν και στον ιστότοπο αυτό έχουν κατά καιρούς παρατεθεί πολύ αξιόλογες μελέτες και πονήματα για την ιστορική ανυπαρξία του Ιησού, εδώ θα υποθέσουμε ότι υπήρξε όπως ακριβώς μας παραδίδεται από τα τέσσερα κανονικά ευαγγέλια.

Όσον αφορά το θέμα μας και σε πολύ γενικές γραμμές, ως πηγές έχουμε τις αναφορές που βρίσκονται στα βιβλία της Καινής Διαθήκης και που αποτελούν τον πυρήνα της επίσημης θέσης της Εκκλησίας, τις μαρτυρίες των λεγόμενων απόκρυφων κειμένων (που εκ των υστέρων άλλες δέχτηκε η Εκκλησία και άλλες όχι), και τα Γνωστικά Κείμενα (που η Εκκλησία δεν δέχεται κατά κανέναν τρόπο). Στην μαρτυρία της Καινής Διαθήκης μπορούμε να προσθέσουμε και εκείνες των μεταποστολικών πατέρων. Τα απόκρυφα κείμενα δεν έρχονται να μας πουν άλλα πράγματα από όσα μας πληροφορούν οι συντάκτες της Καινής Διαθήκης, αλλά να «συμπληρώσουν» τα κενά που υπάρχουν στις ευαγγελικές διηγήσεις. Τα Γνωστικά είναι κάτι άλλο. Ο καθηγητής Στ. Παπαδόπουλος γράφει στην πατρολογία του ότι τα απόκρυφα διαχωρίζονται από τα Γνωστικά Κείμενα. «Οι συντάκτες απόκρυφων έργων διακρίνονται εις αυτούς που μένουν στο χώρο της συνοπτικής και καινοδιαθηκικής παραδόσεως, εις αυτούς που συμπληρώνουν ευρύτερα την παράδοση αυτή και ζητούν να υποκαταστήσουν τα κανονικά βιβλία, και εις αυτούς που δημιουργούν κάτι το τελείως νέο, χωρίς να προϋποθέτουν στοιχεία καινοδιαθηκικής παραδόσεως» (τ. Α, σ. 201).

Κατά συνέπεια, η πρώτη κατηγορία αποκρύφων συμφωνεί -ως προς τα ζητήματα που εξετάζουμε- με τις πληροφορίες της Καινής Διαθήκης. Όσον αφορά τα συστήματα των Γνωστικών, θεωρούσαν τον Ιησού ως έναν ανώτερο «αιώνα»,

δηλαδή μια μεσολαβητική οντότητα μεταξύ των ανθρώπων και του Αγαθού υπερβατικού Θεού, που ήρθε να μας «λυτρώσει» δια της γνώσεως από τον κακό Δημιουργό του Κόσμου που ταυτίζεται με τον Θεό της Παλαιάς Διαθήκης. Κατά συνέπεια, εφόσον εκ των πραγμάτων αναιρείται η ανθρώπινη υπόσταση του Ιησού, τότε δεν έχει κανένα νόημα η συζήτηση περί της ελληνικότητάς του και το αν ήταν ή δεν ήταν φιλόσοφος κατά τους Γνωστικούς. Επομένως, καταλήγουμε στο να φέρουμε αποδείξεις και πειστήρια από τα κείμενα της Καινής Διαθήκης και τους μεταποστολικούς πατέρες. Δεν θα είχε ιδιαίτερο νόημα εάν παρουσιάζονταν όλες οι μαρτυρίες, εφόσον επαναλαμβάνουν τις ίδιες θέσεις. Για αυτό θα παρατεθούν ορισμένες από αυτές, ικανώς επαρκούσες ώστε να αναιρεθούν οι πλάνες. Άλλωστε από μια αναζήτηση στο διαδίκτυο, οι υποστηρικτές αυτών των απόψεων (που σχετίζονται άμεσα με το δόγμα των «ελληνοχριστιανικών» συνθέσεων) κάνουν επιλεκτική χρήση αποσπασμάτων από τα κανονικά ευαγγέλια .

Ο Ιησούς πουθενά δεν επικαλείται αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους, είτε προγενεστέρους του είτε συγχρόνους του, όπως βλέπουμε να κάνουν επί παραδείγματι ο Πλάτων, ο Αριστοτέλης, ο Πλούταρχος, ο Πλωτίνος, ο Πορφύριος, ο Ιάμβλιχος, ο Ιουλιανός, ο Ολυμπιόδωρος, ο Ιεροκλής κ.ά. Αντιθέτως, στηρίζεται κατά κόρον στον Μωσλή. Έτσι, ενώ κατηγορείται από τους Φαρισαίους και τους γραμματείς ότι δεν τηρεί την παράδοση των πρεσβυτέρων επειδή δεν πλένει τα χέρια του προτού φάει, εκείνος ξεχωρίζει την συγκεκριμένη ανθρωποποίητη παράδοση από τον «λόγο» του Θεού, παραπέμποντας στην αυθεντία του Ησαΐα και του Μωσλή (κατά Μάρκον, 7:1-13). Όταν ρώτησε τους μαθητές του ποιά είναι η άποψη των άλλων ανθρώπων για εκείνον, του απάντησαν ότι άλλοι τον θεωρούν ότι είναι ο Ηλίας, άλλοι ο Ιωάννης ο Βαπτιστής ή κάποιος από τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης (κατά Μάρκον, 8:27-30). Κανείς δεν τον θεωρούσε φιλόσοφο και κανείς δεν τον συνέδεε με τον Ελληνισμό. Ο Πέτρος ομολόγησε ότι οι μαθητές τον θεωρούσαν «Χριστό», δηλαδή τον Μεσσία που φανέρωναν οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης που θα έρχονταν να ελευθερώσει τον λαό Ισραήλ από τους δυνάστες του. Μάλιστα ο συντάκτης του «κατά Ματθαίον» προσθέτει ότι ο Ιησούς μακάρισε τον Πέτρο και του δήλωσε ότι πάνω σε αυτήν την ομολογία (πέτρα) θα οικοδομήσει την Εκκλησία του (16:18). Αν και οι δύο παρεχόμενες γενεαλογίες (η μια βρίσκεται στο κατά Ματθαίον και η άλλη στο κατά Λουκάν) είναι άσχετες με την εκ παρθένου γέννηση, αντιφατικές μεταξύ τους και δείχνοντας το γενεαλογικό δέντρο του Ιωσήφ (και όχι της Μαρίας), ωστόσο καθίσταται φανερή η πρόθεση των συγγραφέων στο να καταδείξουν την μη ελληνικότητα του Ιησού. Στην επί του όρους ομιλία, ο Ιησούς μακαρίζει τους πτωχούς στο πνεύμα (κατά

Ματθαίον, 5:3), παρόλο που και ο ίδιος ο Παύλος ομολογεί ότι «Έλληνες σοφίαν ζητούσι» (Α Κορινθίους, 1:22). Αλλά και σε ολόκληρη αυτήν την ομιλία, που θεωρείται ότι πιο πνευματικό υπάρχει στα ευαγγέλια, ο Ιησούς όχι μόνο δεν κάνει καμία σαφή και ευθεία αναφορά στην ελληνική φιλοσοφία, αλλά επεξηγεί τον ιουδαϊκό Μωσαϊκό Νόμο: «Μη νομίσητε ότι ήλθον καταλύσαι τον νόμον ή τους προφήτας· ουκ ήλθον καταλύσαι, αλλά πληρώσαι» (5:17). Μάλιστα την προσευχή των εθνικών (στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι Έλληνες), την θεωρεί ως «βαπτολογία» (ο. π 6:7), δηλαδή «ανόητη πολυλογία». Και προτρέπει το ακροατήριό του «μη ουν ομοιωθήτε αυτοίς» (ο. π 6:8). Από πού κι ως που Έλλην φιλόσοφος ο Ιησούς, όταν ο ίδιος με αγαλλίαση λέει ότι είναι το θέλημα του θεού να αποκρύπτεται η διδαχή του από τους σοφούς και τους συνετούς και να...«αποκαλύπτεται» στα νήπια (κατά Λουκάν 10: 21) ; Εδώ σαφέστατα κατακρίνει την φιλοσοφία. Στο «κατά Λουκάν» ευαγγέλιο αναφέρεται ότι η Μαρία και η Ελισάβετ ήταν συγγενείς (1:36), και η δεύτερη από τη φυλή του Ααρών (ο. π 1:5). Στο ίδιο ευαγγέλιο αναφέρεται η «ωδή» της μητέρας του Ιησού (ο. π 1:45-56). Σε αυτήν αναγνωρίζεται ότι ο θεός της Παλαιάς Διαθήκης -τον οποίο λάτρευε και υπάκουε και η ίδια-, «αντελάβετο Ισραήλ παιδός αυτού μνησθήναι ελέους». Βοήθησε τον Ισραήλ καθώς θυμήθηκε το έλεός του, δηλαδή τις υποτιθέμενες υποσχέσεις του για την αποκατάσταση του λαού. Ακόμα ο Αβραάμ και οι απόγονοί του ονομάζονται πατέρες της. Και δικαίως, εφόσον και εκείνη ανήκε στο ίδιο γένος με τον Ισαάκ, τον Ιακώβ (τον επονομασθέντα Ισραήλ), και τα παιδιά του που απετέλεσαν τους δώδεκα πατριάρχες δια των οποίων δημιουργήθηκαν οι δώδεκα φυλές του Ισραήλ. Αλλά όλα αυτά δεν έχουν καμία σχέση με τον Ελληνισμό.

Αργότερα, ανέβασε μαζί με τον Ιωσήφ το βρέφος Ιησού στον Ναό της Ιερουσαλήμ για να γίνει η οκταήμερος περιτομή κατά τον ιουδαϊκό νόμο (ο. π 2:21-24). Ο Συμεών χαρακτηρίζει τον Ιησού ως «σωτήριον» που απέστειλε ο θεός, που θα το δουν όλοι οι λαοί αλλά θα είναι δόξα για τον Ισραήλ, «φως εις αποκάλυψιν εθνών και δόξαν λαού σου Ισραήλ» (ο. π 2:25- 32). Ο Παύλος στην προς Ρωμαίους επιστολή αναφέρει για τον Ιησού «του γενομένου εκ σπέρματος Δαβίδ κατά σάρκα» (1:3), και στο βιβλίο της «Αποκαλύψεως», ο ίδιος ο Ιησούς συστήνεται ως «η ρίζα και το γένος Δαβίδ» (22:16).

Επίσης, πώς κάποιος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «φιλόσοφος», ενώ ταυτόχρονα φοβάται τον θάνατο, όπως ο Ιησούς; Πριν συλληφθεί και καταδικαστεί, προσεύχεται τρεις φορές παρακαλώντας τον θεό να τον σώσει από αυτόν (κατά Μάρκον, 14:32-42). Οι ευαγγελικές φράσεις είναι χαρακτηριστικές:

«περίλυπος εστίν η ψυχή μου έως θανάτου», «προσηύχετο ίνα, ει δυνατόν εστί, παρέλθη απ' αυτού η ώρα». Αν ο ίδιος ο αρχηγός της Εκκλησίας, η κεφαλή της, δείλιασε μπροστά στον θάνατό, που έτσι και αλλιώς δεν θα συντελούνταν για αυτόν αλλά για τη «σωτηρία» των μελλοντικών πιστών του που θα αποτελούσαν το σώμα του, τότε πως θέλει η Εκκλησία να γίνουν πιστευτά τα διάφορα μαρτυρολόγια που περιγράφουν τους μάρτυρες να τρέχουν με χαρά και να επιθυμούν το μαρτύριό τους που έτσι και αλλιώς αφορούσε την προσωπική τους πίστη και μόνο; Ο συντάκτης της προς Εβραίους επιστολής (που σαφώς αποτελεί βιβλίο της Καινής Διαθήκης), αφενός επαναλαμβάνει την εβραϊκή καταγωγή του Ιησού, «εξ Ιούδα ανατέταλκεν ο Κύριος ημών» (7:14), αφετέρου γράφει: «ος εν ταις ημέραις της σαρκός αυτού δεήσεις τε και ικετηρίας προς τον δυνάμενον σώζειν αυτόν εκ θανάτου μετά κραυγής ισχυράς και δακρύων προσενέγκας, και εισακουσθείς από την ευλαβείας» (5:7-8). Δηλαδή ο Ιησούς έκραζε δυνατά, έκλαιγε, δεόταν και ικέτευε τον Θεό να τον σώσει από τον θάνατο. Αυτά έρχονται σε κατάδηλη αντίφαση με όσα έλεγε στους άλλους: «μη φοβηθήτε από των αποκτεννόντων το σώμα» (κατά Ματθαίον, 10: 28). Ελέγχεται όμως και καταδικάζεται ως παραβάτης των ίδιων του των λόγων, «εκ γαρ των λόγων σου δικαιωθήση και εκ των λόγων σου καταδικασθήση» (ο. π 12:37). Η συμφωνία λόγων και έργων, που στην φιλοσοφία είναι ένα από τα μεγαλύτερα κεφάλαια, βλέπουμε να καταπατείται συστηματικά από τον Ιησού, είτε με αυτά που προαναφέρθηκαν, είτε στην περίπτωση που όταν δέχτηκε χαστούκι δεν γύρισε και το άλλο μάγουλο όπως δίδασκε (πρβ. κατά Ματθαίον 5:39 και τη στάση του στο κατά Ιωάννη 18:22-23), είτε με τις ψεύτικες υποσχέσεις ότι η Δευτέρα Παρουσία του θα γίνονταν επί εποχής όπου θα ζούσε η γενιά εκείνη (Αποκάλυψη 1:7, κατά Ματθαίον 16:27-28, 4:17, 24:34, 26:63-64 κα).

Ας εξετάσουμε τώρα και τα επιχειρήματά τους, τα οποία κατά κόρον αντλούν από το κατά Ιωάννη ευαγγέλιο, αλλά επιλεκτικά.

Ο Ιησούς εμφανίζεται στο «κατά Ιωάννην» να μην συμφωνεί με τον λιθοβολισμό της μοιχαλίδας, ερχόμενος σε «αντίθεση» με αυτό που όριζε ο Μωσαϊκός Νόμος (8:1-11). Σύμφωνα με το σκεπτικό τους, η διαφωνία υπάρχει διότι άλλος είναι ο θεός της Παλαιάς Διαθήκης που απαιτεί τον θάνατο του αμαρτωλού και άλλος της Καινής που θέλει τη μετάνοια και τη σωτηρία του. Ωστόσο τους λανθάνει ότι ο μωσαϊκός Νόμος όπως είναι γραμμένος στην Πεντάτευχο σε κανένα σημείο δεν προσδιόριζε τον τρόπο της θανατώσεως. Από αυτό συμπεραίνουμε ότι ο συντάκτης του συγκεκριμένου ευαγγελίου δεν ήταν ιουδαίος, δεν γνώριζε τη

λεπτομέρεια αυτή, και ότι αυτό δεν πρόκειται περί αληθούς περιστατικού αλλά περί επινοήσεως (όπως και ολόκληρο το ευαγγέλιο). Διότι φυσικά δεν είναι δυνατόν οι γραμματείς του Νόμου να είπαν ποτέ στον Ιησού κάτι που δεν ίσχυε ποτέ: «εν δε τω Νόμω Μωσής ημίν ενετείλατο τας τοιαύτας λιθοβολείσθαι» (8:5)

Για του λόγου το αληθές, αρκεί κανείς να δει τι αναφέρεται στο Λευιτικό (20:10) όπου ορίζεται σαφώς: «ανθρωπος ος αν μοιχευσηται γυναικα ανδρος η ος αν μοιχευσηται γυναικα του πλησιον θανατω θανατουσθωσαν ο μοιχευων και η μοιχευομενη». Το ίδιο αναφέρεται και στο Δευτερονόμιο (22:22), «εαν δε ευρεθη ανθρωπος κοιμωμενος μετα γυναικος συνωκισμενης ανδρι αποκτενείτε αμφοτερους τον ανδρα τον κοιμωμενον μετα της γυναικος και την γυναικα και εξαρεις τον πονηρον εξ ισραηλ». Ο τρόπος θανατώσεως για τέτοιες περιπτώσεις ήταν ο στραγγαλισμός και υπήρχε στον άγραφο Νόμο των Ιουδαίων που είχε το ίδιο ακριβώς κύρος με την Πεντάτευχο, και που πολύ αργότερα καταγράφηκε στο λεγόμενο Ταλμούδ. Ακόμα και αν δεν λάβει κανείς υπόψη του ότι η ιστορία είναι επινοημένη, και πάλι υπάρχει λόγος που ο Ιησούς δεν δέχτηκε τη θανάτωση της γυναίκας. Όπως αναφέρεται ρητά στο Νόμο τους που παρατέθηκε προ ολίγου, έπρεπε να προσαχθεί και ο άνδρας. Εκτός αυτού, έπρεπε να περάσουν από δίκη, διαφορετικά άνευ δίκης και καταδίκης, η θανάτωσή τους θα θεωρούνταν φόνος.

Το ότι ο Ιησούς συνδέεται με τον θεό της Παλαιάς Διαθήκης (και) στο «κατά Ιωάννην» ευαγγέλιο, φαίνεται όταν πηγαίνει στον Ναό της Ιερουσαλήμ, τον οποίο αποκαθαίρει από τους εμπόρους δηλώνοντας ότι ο θεός στον οποίο είναι αφιερωμένος ο Ναός, δηλαδή ο θεός της Παλαιάς Διαθήκης, είναι πατέρας του: «μη ποιείτε τον οίκον του Πατρός μου οίκον εμπορίου» (ο. π 2:12-17). Ακόμα, στο ίδιο ευαγγέλιο, λέει στους Ιουδαίους: «ει γαρ επιστεύετε Μωυσει, επιστεύετε αν εμοί· περί εμού γαρ εκείνος έγγραφεν» (5:46). Έτσι, (και) σε αυτό το ευαγγέλιο, παρατηρούμε σύνδεση Μωυσέως-Νόμου- και Ιησού. Συνεπώς ο θεός με τον οποίο σχετίζεται ο Ιησούς είναι ο ένας και ο αυτός και για τις δύο Διαθήκες.

Γιατί όμως έχουμε δύο Διαθήκες; Διότι οι Ιουδαίοι δεν δέχτηκαν τον Ιησού ως Μεσσία. Δεν τον αναγνώρισαν καθώς δεν εκπλήρωσε κανέναν από τους όρους που καταγράφονται στις Γραφές τους. Οι χριστιανοί παρερμήνευσαν και χάλκευσαν τα γραπτά, και έτσι προέκυψε μια δεύτερη διαθήκη που εκ των υστέρων ονομάστηκε «Καινή». Στην πραγματικότητα, αυτή η δεύτερη διαθήκη αποτελεί μια ερμηνευτική παραχάραξη της πρώτης. Αν δεχτούμε την άποψη (που ούτως ή άλλως δεν στηρίζεται πουθενά) ότι ο Ιησούς δεν έχει σχέση με την Παλαιά Διαθήκη και ότι είναι Έλληνα, τότε κατά ανάγκη οφείλουμε να απορρίψουμε

ολόκληρη την Καινή Διαθήκη. Όμως τότε, από πού θα αντλήσουν οι υποστηρικτές της άποψης περί της ελληνικότητας του Ιησού την οποιαδήποτε πληροφορία για την ιστορική του ύπαρξη; Επειδή έρχονται σε αδιέξοδο, κάποιιοι από αυτούς αντιτάσσουν σε αυτά τον ισχυρισμό ότι οι ιουδαίζοντες χριστιανοί επικράτησαν επί των Ελλήνων χριστιανών που συνυπήρχαν στην πρώτη Εκκλησία. Ότι οι πρώτοι κατάφεραν να νοθεύσουν τα κείμενα και να παρουσιάσουν τον Ιησού ως Ιουδαίο. Για τον ισχυρισμό αυτό απλά φέρουν στο προσκήνιο μερικά αποσπάσματα, τα οποία διαστρέφουν αποκόποντάς τα από τα συμφραζόμενα. Σήμερα είμαστε στην πολύ ευχάριστη θέση να γνωρίζουμε δια μέσου των ειδικών ερευνητών-καθηγητών, επακριβώς που και σε τι οι αντιγραφείς των κειμένων αυτών έβαλαν το χεράκι τους. Από πουθενά δεν προκύπτει ότι έχουμε αλλαγές όσον αφορά την ελληνικότητα του Ιησού που δήθεν έκρυψαν οι ιουδαιοχριστιανοί αλλάζοντας τα κείμενα. Οι αλλαγές αφορούν κυρίως θέματα δογματικά όπως η παρουσίαση του Ιησού ως «θεού», το ζήτημα της τριαδικότητας του θεού, το ζήτημα της εκπαρθένου γέννησης κα.

Ένα ακόμα είναι ο τίτλος «Προφήτης». Σύμφωνα με τις θεωρίες των ανθρώπων αυτών, ο προφήτης είναι ελληνικός τίτλος. Συγκεκριμένα είναι τίτλος Έλληνοσ ιερέα που εργάζεται στα ιερά και στα μαντεία. Ο Πλάτων στο διάλογο «Τίμαιος» αναφέρει: *«το των προφητών γένος επί ταισ ενθέοις μαντείοις κριτάσ επικαθιστάναι νόμος»* (72 A), και *«ότι της δι' αιγιμών ούτοι φήμης και φαντάσεωσ υποκριταί»*. Δηλαδή, οι προφήτες είχαν ως έργο να εξηγούν τους χρησμούς που πάντα είχαν αιγιματικό και ενίοτε ακατανόητο χαρακτήρα. Να μεταφέρουν με λόγο (πεζό ή ποιητικό) όσα παράδοξα φανερώονταν στα μαντεία. Στην περίπτωση του Ιησού, ούτε μαντείο έχουμε, ούτε χρησμούς, ούτε θεούς. Τους διαφεύγει ότι ο όρος «προφήτης», που αντιδιαστέλλεται από τους πολλούς προφήτες, υπάρχει στο Δευτερονόμιο. Εκεί ο Μωσής έγγραψε για έναν Προφήτη που θα έρχονταν και θα είχε ίδιο κύρος με αυτόν (18:15-22). Μάλιστα, πριν την αναφορά, κάνει πλήρη διαχωρισμό του Προφήτου από την μαντική τέχνη που είχαν οι εθνικοί. Που σημαίνει ότι ο χαρακτηρισμός «ο Προφήτης» με τον προφήτη των μαντείων, μόνο ως προς τη λέξη συμπίπτουν και πουθενά αλλού. *«Τα γαρ εθνη ταυτα ουσ συ κατακληρονομεις αυτους ουτοι κληδονων και μαντειων ακουσσονται σοι δε ουχ ουτως εδωκεν κυριος ο θεος σου· προφητην εκ των αδελφων σου ως εμε αναστησει σοι κυριος ο θεος σου αυτου ακουσεσθε»*.

Μάλιστα την ταύτιση του Μεσσία με τον Προφήτη και κατ' επέκταση με τον Ιησού την βλέπουμε στο κήρυγμα του Πέτρου και του Στεφάνου (Πράξεις, 3:22 και 7:37

αντίστοιχα). Μια ταύτιση που έγινε άνευ αποδείξεων, εφόσον στην αρχική παράδοση άλλο πρόσωπο ήταν ο Μεσσίας και άλλο ο Προφήτης, εάν κρίνουμε από τη διάκριση που έκαναν οι ιουδαίοι ιερείς, όταν ρώτησαν τον Ιωάννη τον Βαπτιστή αν ήταν ο Χριστός ή ο Ηλίας, ή ο Προφήτης (κατά Ιωάννην, 1:19-21).

Ένα ακόμα σημείο από το οποίο προσπαθούν να πιαστούν απεγνωσμένα προκειμένου να βγάλουν Έλληνα τον Ιησού, είναι όταν ο Ιησούς λέει στους Ιουδαίους ότι θα φύγει και δεν θα τον βρίσκουν γιατί δεν θα μπορέσουν να τον ακολουθήσουν. Τότε είπαν μεταξύ τους οι Ιουδαίοι: *«που ούτος μέλλει πορεύεσθαι, ότι ημείς ουχ ευρήσομεν αυτόν; Μη εις την διασποράν των Ελλήνων μέλλει πορεύεσθαι και διδάσκειν τους Έλληνας;»* (Κατά Ιωάννην, 7:35). Σύμφωνα με το σκεπτικό τους, ο Ιησούς είναι Έλληνας διότι θα πάει να διδάξει τους Έλληνες, και οι Ιουδαίοι δεν θα μπορέσουν να τον ακολουθήσουν εκεί, καθώς έχουν διαμάχη με τους Έλληνες. Οι Ιουδαίοι για να σκέφτονται έτσι, σημαίνει ότι δεν θεωρούν τον Ιησού ομοεθνή τους.

Καταρχάς, ο Ιησούς ποτέ δεν πήγε να διδάξει Έλληνες στην διασπορά ούτε είχε την πρόθεση αυτή. Κατά δεύτερον, πουθενά δεν αναφέρεται ότι δεν τον δέχονταν ως Ιουδαίο, αλλά ότι δεν τον δέχονταν για Μεσσία. Στο «κατά Ιωάννην» αναφέρεται το σχίσμα που έγινε εξαιτίας του. *«Πολλοί ουν εκ του όχλου ακούσαντες τον λόγον έλεγον· ούτος εστίν αληθώς ο προφήτης· άλλοι έλεγον· ούτος εστίν ο Χριστός· άλλοι έλεγον· μη γαρ εκ της Γαλιλαίας ο Χριστός έρχεται; Ουχί η γραφή είπεν ότι εκ του σπέρματος Δαβίδ και από Βηθλεέμ της κώμης, όπου ην Δαβίδ, ο Χριστός έρχεται; Σχίσμα ουν εν τω όχλω εγένετο δι' αυτόν»* (7:40-43). Στην Γαλιλαία κατοικούσε εξελληνισμένος πληθυσμός, για αυτό και αποκαλείται «Γαλιλαία των εθνών» (κατά Ματθαίον, 4:15). Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι ο Ιησούς ήταν Έλληνας, εφόσον αναφερόμαστε σε εξελληνισμένο πληθυσμό (όχι ελληνικό). Πολύ περισσότερο, όταν ο ίδιος ο Ιησούς -στο ίδιο πάντα ευαγγέλιο- στον διάλογό του με την Σαμαρείτιδα λέει ότι *«η σωτηρία εκ των Ιουδαίων εστί»* (4:22), και παρακάτω αποσαφηνίζει τι εννοεί: *«οίδα ότι Μεσσίας έρχεται ο λεγόμενος Χριστός· όταν έλθη εκείνος, αναγγελεύει ημίν πάντα. Λέγει αυτή ο Ιησούς· εγώ ειμί, ο λαλών σοι»* (ο. π 4:25-26). Η «σωτηρία» λοιπόν είναι ο Μεσσίας, και έρχεται από τους Ιουδαίους. Και από τη στιγμή που ο Ιησούς ομολογεί ότι είναι ο Μεσσίας, άρα είναι Ιουδαίος και όχι Έλληνας.

Αν δεν τον δέχονταν ως Ιουδαίο οι άνθρωποι της εποχής του, δεν θα γίνονταν ποτέ σχίσμα μεταξύ των Ιουδαίων (κατά Ιωάννην, 10:19-21). Θα τον απέρριπταν εξ αρχής, αφού ήξεραν πολύ καλά ότι ο αναμενόμενος Μεσσίας τους θα ήταν

ομοεθνής τους. Δεν χρειάζεται λοιπόν να πάει κανείς μακριά για να καταλάβει το λόγο που υπήρχε διάσταση μεταξύ του Ιησού και ενός αρκετά μεγάλου μέρους των Ιουδαίων. Είναι γραμμένος στο ίδιο το ευαγγέλιο που επικαλούνται όσοι πάνε να βγάλουν Έλληνα τον Ιησού. Και όχι σε ένα σημείο, αλλά σε πολλά. Ας δούμε άλλο ένα από αυτά. Ο Ιησούς τους λέει ότι *«ερευνάτε τας γραφάς, ότι υμείς δοκείται εν αυταίς ζωήν αιώνιον έχειν· και εκείναι εισίν αι μαρτυρούσαι περί εμού· και ου θέλετε ελθείν προς εμέ ίνα ζωήν έχητε»* (ο. π 5:39-40). Εφόσον οι γραφές των Ιουδαίων μαρτυρούν για τον Ιησού, άρα αυτός συνδέεται με την Παλαιά Διαθήκη και τον θεό της Παλαιάς Διαθήκης. Φυσικά εδώ δεν εξετάζουμε αν πράγματι ισχύει αυτό, αλλά το εάν το κατά Ιωάννην ευαγγέλιο βγάζει Έλληνα τον Ιησού. Όμως, ενώ διαβάζουν τις γραφές τους, δεν έρχονται στον Ιησού προφανώς επειδή δεν βλέπουν να εκπληρώνει κάτι.

Σε αρκετά σημεία του «κατά Ιωάννην», που θεωρείται το πιο αντι-ιουδαϊκό ευαγγέλιο, βλέπουμε τον Ιησού να κατακρίνει τους Ιουδαίους. Αυτό εκλαμβάνεται ως φυλετική διαφοροποίησή του από εκείνους.

Αν όμως διαβάσουμε τα χωρία προσεκτικά, θα διαπιστώσουμε ότι η όλη διάσταση βρίσκεται στην μη αποδοχή του Ιησού από τους Ιουδαίους ως Μεσσία (Χριστό). Πουθενά δεν τον αποκαλούν «εθνικό», ούτε ο Ιησούς κάνει λόγο για κάποιον άλλο θεό πέρα από αυτόν που δείχνουν οι ιουδαϊκές γραφές. Για αυτό και όταν ο Ναθαναήλ του είπε: *«Ραββί, συ ει ο υιός του θεού, συ ει ο βασιλεύς του Ισραήλ»* (κατά Ιωάννην, 1: 50), ο Ιησούς δεν τον διόρθωσε ούτε ως προς το ότι τον αποκάλεσε «ραββί», ούτε βασιλιά του Ισραήλ.

Ας δούμε τώρα τι αναφέρεται από τους αποστολικούς πατέρες (90-110 κ. ε).

«Κλείστε τα αυτιά σας λοιπόν, όταν κάποιος σας ομιλεί χωρίς τον Ιησού Χριστό, που προέρχεται από το γένος Δαβίδ...» (Ιγνάτιος, επιστολή προς Τραλλιανούς, 9.1).

«Και μετά την μετάληψη ως εξής να ευχαριστήσετε· Σε ευχαριστούμε, Πατέρα άγιε, για το άγιο όνομά σου με το οποίο κατεσκήνωσες στις καρδιές μας και για τη γνώση, την πίστη και την αθανασία, την οποία μας έκανες γνωστή δια του Ιησού του Υιού σου [...]. Να ενθυμείσαι Κύριε την Εκκλησία σου, ώστε να τη γλυτώνεις από κάθε κακό [...]. Ας έλθει η χάρη σου και ας παρέλθει ο κόσμος αυτός· Δόξα στο θεό του Δαβίδ [...].» (Διδαχή των δώδεκα αποστόλων, 10).

«Γιατί από αυτόν (εννοεί τον θεό της Παλαιάς Διαθήκης) προέρχονται και όλοι οι

ιερείς και οι λευίτες, που λειτουργούν στο θυσιαστήριο του θεού. Από αυτόν προήλθε ο Κύριος Ιησούς κατά σάρκα» (Κλήμης Ρώμης, επιστολή προς Κορινθίους Α΄, 32.2).

Διομήδης